

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG” KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Sporzon Pál.

Tudós aggastyánt mutatunk be ma olvasóinknak, *Sporzon Pált*, a magyaróvári gazdasági főiskola nyugalmazott tanárát, a ki most lépett friss egészségben a hetvenedik életévébe. Az ősz tudós, a ki a művelt gazdák ezreit vezette be a helyes gazdálkodás ismeretébe, tömérdek könyvet, cikket irt a gazdaközönség részére, most hajlott korában, mikor már jól kiérdemelte egy hosszú életben eltöltött hasznos munkásság után a nyugodalmat, ma sem pihen. A gazdasági tudományok fölszentelt berkében, Óvárott, a kies fekvésű dunántuli városkában éli napjait s a jól megérdemelt nyugalom óráiban is olvas, ír, tanul és dolgozik azon, hogy a magyar gazdasági tudományosságot előbbre vigye.

Egyszóval igazi tudós, a kit nem a hirnév, becsvágy ösztönöz a munkálkodásra, buvárokodásra, hanem az ügy iránti lelkesedés és az az öntudat, hogy hazájának tesz szolgálatot munkásságával.

Érdemben gazdag és szép pályát futott be az ősz tudós, a kit méltán nevezhetünk a magyar gazdasági szakoktatás és ismeret atyjának. *Sporzon Pál* 1831-ben Galgócson született; szülei gimnasiumi tanulmányai elvégzése után a pozsonyi jog- és bölcsészeti akadémiára iratták be a tudományszomjas ifjut, a ki a bécsi egyetemet is látogatta, a mi után a gazdálkodás iránti előszeretete a magyaróvári főiskolához vonzotta, melyet elvégezve, gyakorlati ismeretei bővítése végett egy dunántuli nagy uradalom szolgálatába lépett. 27 éves volt, mikor Ő felsége a Józsefműegyetem gazdasági és erdészeti tanszékére nevezte ki tanárnak. Szép állását elfoglalva, a törekvő fiatal ember csakhamar jelét adta kiváló képességeinek,

az Országos magyar gazdasági egyesületben szavával, a hírlapok hasábjain tollával rövid idő alatt ismertté tette nevét. Kilencz évig tanárkodott a Józsefműegyetemen, midőn Gorove miniszter őt 1867-ben a keszthelyi gazdasági tanintézet igazgatójává nevezte ki, ahonnan 1874-ben helyezték át *Sporzon* az óvári

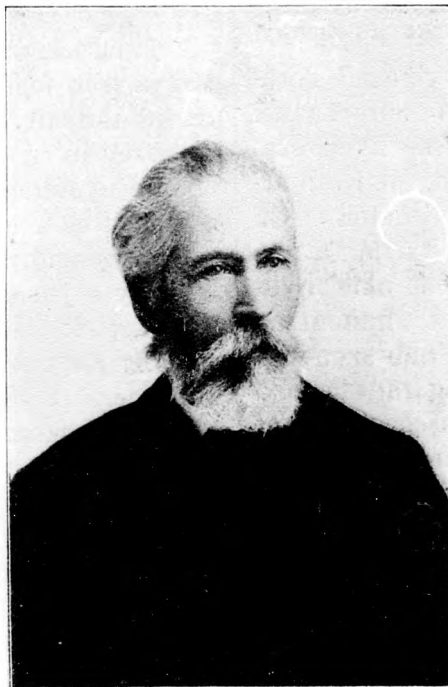
gazdasági akadémiához. Mint tanár egyike volt a legjelesebbeknek, egyszerű, nyugodt, folyékony előadásait szívesen hallgatták tanítványai, a kik rajongó szeretettel vették körül tanítójukat.

Sporzon Pál uttörő volt a magyar gazdasági szakirodalom művelésében s az ő nevéhez fűződik ennek alapvető munkája s nevét a magyar mezőgazdaság uttörőjeként fogja emlegetni az utó nemzedék. Könyvtára rug műveinek száma, mert egész életét a tanári teendők mellett irodalmi munkásságnak szentelte, a mi nek elő segítségéhez hozzájárult békés, boldog családi élete is. Gyermekeiben munkás és a nemzet javára szolgáló működésének folytatását örömmel látja; egyik fia, *Sporzon Vilmos* az Országos magyar gazdasági egyesületnél

titkári teendőket végez, másik fia, ifj. *Sporzon Pál* pedig a debreczeni gazdasági tanintézet gépészeti tanszékén működik szép sikerrel. Ime az apának méltó fiai!

Az ősz tudós boldog és vidám napjait tehát megaranyozza az az öntudat, hogy azt a munkásságot, melyet ő előrehaladott kora miatt már kevésbé végezhet, fiai, mint követői folytatják az apáéhoz hasonló ügyszeretettel.

Őszintén kívánjuk, hogy a magyar gazdasági irodalom őszbeborult tudós művelőjét az Isten még sokáig tartsa erőben, egészségben.

Sporzon Pál.

Csehek és magyarok.

Az a harc, a mely Ausztriában a csehek és a németek között a nyelvrendelet miatt kitört, most végképpen elmérgesedett. A csehek immár nemcsak a németekkel állanak hadi lábbon, hanem szembe szállnak magával a császárral is. Lapunk más helyén közöljük Stranzky cseh delegátusnak a királylyal folytatott beszélgetését. Látjuk ebből, hogy a cseh képviselő benső meggyőződését oly bátorsággal tárta ki uralkodója előtt, a mi szinte példátlan. Ez a képviselő nem rendeli alá a népjogokat az uralkodó iránti feltétlen megadásnak. Erős meggyőződését tisztelnünk kell, mert az csak a szabadságszeretetből eredhet.

Stranzky mellett egy másik cseh képviselő tünt fel politikai meggyőződésének vakmerő nyilvánításával. A császár haragszik a cseh-német háboruságért s azt mondja, békének kell lenni. Kramarz azt mondja, hogy a cseh nem enged, mert igaza van. A császár statáriummal fenyegetőzik, ha a cseh nép nem alkalmazkodik a hadsereghez s annak hivatalos nyelve ellen tüntetéshez nyul. Kramarz erre azt feleli: „Akit az isten el akar veszíteni, elveszi az eszét.”

Vakmerő mondás ez, megfenyegetése a koronának. Régebb időben egyszerűen lenyakazták volna azt az embert, kit elkeseredése ilyen szavakra ragad uralkodójával szemben. Ma Kramarzik legfeljebb kegyvesztéssel sujthatók. Ők azonban a császári kegynél többre tartják a nép kegyét. És nemcsak ők maguk azok, akik nyíltan szembe szállanak a császárral, hanem az egész cseh közvélemény a mely előbb szentebb és drágább a népjog, mint a felség iránt tartozó alattvalói megadás minden kötelessége. Odaát tehát készek a politikusok feláldozni a népjogok védelméért a felség kegyét, itt nálunk pedig a koronát használták ürügy gyanánt, a mikor engedni kellett jogainkból. Ott amazok erősebb legények és meg kellene hajlanunk előttük, még ha nem volna is igazuk.

De a hol ilyen késhegyre vittek már két nemzetiséget a gyűlölet szenvedélyei, lehet-e ott békét remélnünk? Hiszen immár a császári beavatkozásnak sincs meg a hatása, pedig ez az utolsóelőtti fegyver. Ezután már csak az következhetik, hogy Ausztriában beáll a teljes abszolutizmus. És ekkor beáll törvény szerint a lehetlensége annak, hogy Ausztriával kiegyezésben maradjunk. Mert Ausztriával csak alkotmányos uton egyezhetünk ki. Ott az alkotmány veszni indult. Ezzel együtt el fog veszni a törvényes kapocs is, mely bennünket összefűz. Hanem mesterségesen fogják pótolni azt, hogy Ausztria teljesen el ne züllyék. Nekünk veszélyes Ausztriával, egy abszolutizmusnak indult állammal

közösségben maradnunk. Ám Ausztriának szüksége van ránk. Vajjon melyik érdek fog győzni!

Nehéz fordulópont előtt állanak a magyar politikusok. Ha Ausztriában a törvényes rend helyre nem áll, a törvényben lefektett népjogok és a felség iránti megadás kötelessége között kell választanunk. Nehéz választás lesz ez már azért is, mert a mi politikusainknak nem áll háta mögött a tömegek lelkes meggyőződése, az alkut nem ismerő közvélemény. Már pedig nagy elhatározásokhoz csak a tömegek lelke és akarat ad erőt.

Gyengébbek vagyunk meggyőződésünkre és erélyünkre nézve, mint odaát a csehek. De legalább megtanulhattuk az ott történekből, hogy odaát a 67-es alapot megbontották. Megbontották, hiába igyekeztünk épen tartani czélszerűsége kedvéért. Nekünk is fel kell tehát hagyunk ehhez az alaphoz életre-halálra való ragaszkodással, és miatta alkotmányunkból, törvényeinkből, népjogainkból egy szikrányit sem szabad többé feláldozni.

A politikai helyzet.

Ezidőszerint az Ausztriában folyó delegácziós tárgyalások foglalják le a politikusok figyelmét. A mi ott történik, az arról győz meg bennünket, hogy Ausztriában a kiegyezés tárgyalásához szükséges alkotmányos rend aligha helyreáll, mert a gyűlölség a csehek és a németek között most nagyobb, mint valamikor volt. A békeítés módjai közé tartozik az is, hogy a jelenlegi Wittek kormány helyébe olyan kormányt fognak kinevezni, a melyben mindkét párt emberei részt vesznek. Kérdés, ezélt érnek-e ezzel. Minisztereink sűrűen járnak Bécsbe s részt vesznek a tárgyalásokon. Szeretnék ők is, ha a rendbe jönnének Ausztriában, mert ha ez meg nem történik, a kiegyezés most már csakugyan válságba jut. A képviselőház most kezdi meg újra működését s az ellenzék heves ostromra készül a katonai kérdésekben, különösen a tiszti fizetés emelése miatt. Erre a vitára az ujonezmegajánlási javaslat fog alkalmat adni, a melylyel a képviselőház első sorban foglalkozik; azután az állami költségvetés tárgyalásához lát.

A király szava.

A királyi szó szentsége minden előtt való volt minden időben a hűséges magyar népnek. Nagy államférfiak makaessága, nyakassága tört meg nem egyszer a multban a trónról elhangzó szavakon. Azért említjük föl ezt most, mert a mult héten igen nevezetes dolog történt az osztrák fővárosban; az uralkodó a magyar és német delegáczió tagjait udvari ebédre hívta meg s egyik cseh delegátussal Stranzkyval folytatott beszélgetést:

A király Stranzkyhoz lépett, kinek azt mondta,

hogy a delegációban mondott beszédje a kelleténél élesebb volt.

Stranszky: Azt hiszem felséges uram, hogy éles beszéddel sokkal inkább megnyugtattuk a népet, sem mintha semmit sem mondunk.

Király: Sőt ellenkezőleg, azt hiszem, épen ilyen beszéddel keltenek nyugtalanságot.

Stranszky: Ha a nép tudja, hogy képviselői az ő érzelmeinek adnak kifejezést, bizik bennük és nem nyul még élesebb fegyverhez, ezzel tehát szolgálatot tesznek a nép megnyugtására.

Király: A kérdésben feltétlenül is engesztelhetetlen ellentétes állást foglalok el önökkel szemben; még arra is képes vagyok, hogy az egész Csehországban kihirdetem a *statáriumot*, ha a nép ebben a kérdésben nem mond le elfogadhatlan álláspontjáról. A hadsereg kérdésében, doktor ur, nem ismerek tréfát, már most egész határozottan kijelentem, hogy senkinek se fogok kegyelmezni. Lelketlen izgatók felháztították a cseh népet, mindezt a sok bajt az intelligencia csinálta.

Stranszky: Engedje felséges uram, hogy egy megjegyzést tehessek. Igaz ugyan, hogy az intelligencia kezdte, de ne méltóztassék elfelejteni, hogy az intelligenciának meg van a kellő értelmisége ahhoz, hogy a törvény szellemébe be tudjon hatolni. A törvény nem pártolja azt, hogy a katonai szolgálatra jelentkezők „*hier*“-rel jelentkezzenek, csak azt, hogy előlépjenek és katona-könyvüket előmutassák.

Király: Doktor ur, ez ügyvédi fogás és okoskodás, de én azt mondom önnek, hogy ez a katonai szolgálati nyelvnek ügye és a hadsereg szolgálati nyelve a német. Ebben a kérdésben, ismétlem önnek és tudja meg mindenki, nem ismerek tréfát, felszólítom, hogy ne bántsák hadseregemet. A király ezután politikai ügyekre terelte a beszédét és felszólította *Stranszkyt*, hogy ő is igyekezzék, hogy a cseh-német béke létre jöjjön.

A hadsereg bírálata.

A delegációkban Magyarország részéről ez évben a függetlenségi párt is képviselve van. A kormány azért vette be ez évben a közjogi ellenzék néhány vezérfiát a közösügyi bizottságba, hogy megmutassa ezzel is, miszerint a szabad meggyőződés érvényesülésének helyet akar biztosítani minden téren, még ha ez kellemetlen is rá nézve. Így most alkalma nyílt az ellenzéknek arra, hogy bírálatot gyakoroljon a közösügyi intézmények s különösen a hadsereg fölött. Ezzel a jogával élt is az ellenzék és sok őszinte szót hallottak a bécsi körök, amelyekből megérthették, miért elégedetlen a magyar a hadsereg mai szelleme és vezetése miatt. Alább közöljük *Ugron Gábornak* idevágó beszédét, amelylyel magunk is egyetértünk. 1867-ig a hadsereg teljesen az uralkodó tulajdona volt, a nemzet adott ujonezot

és költséget a fölszereléshez. A 67-es törvény egészen újjáalakította a hadsereget, állami és néphadsereg lett belőle. De a letelt 30 év alatt a hadügyi kormányzat felfogása nem alkalmazkodott a változott helyzethez, nem tisztelte az elveket, melyek abból folynak, hogy néphadseregünk van. Folyton a hagyományos szellemre hivatkoznak, pedig ez s a 67-iki törvényhozás szelleme egymást kizárja. A delegáció mindig megszavazta a folyton növekvő költségeket, mégis mindig van tulkiadás, jönnek póthitelek, melyeket utólag okolnak meg. A hadügyi kormány csak annyiba veszi a delegációt, hogy az neki néhány kellemetlen nap. Mint az asszony, mikor számlát kell neki bevallani. Igéretket tesz, amelyeket nem tart meg. Helyteleníti, hogy a hadsereget csak szaporítani akarják, de arra nem figyelnek, hogy a rendelkezésre álló nagy tömeget jobban kiképezzék. A jó hadsereg első feltétele, hogy könnyen mozgósítható legyen. Nálunk kevés a hadtest, s a hadtest-állomány tulságos nagy. Szaporítani kellene a hadtestek számát, amint a külső államokban meg is történt. Hadtesteink élére nem azok vannak állítva, kik azokat háboruba fogják vezetni. Pedig a helyes hadvezetés első feltétele, hogy a vezér csapatait már béke idején ismerje. A hagyományos szellem a tisztikart elkülöníti a polgári társadalomtól; ez óriási kárára van a hadseregnek; úgy a tisztikar, mint a legénység abból a polgári társadalomból való, melytől el akarják különíteni; úgy kellene, hogy a tisztikar simuljon a polgári társadalomhoz, hogy döntő pillanatokban összeforjon a polgársággal, hogy harezti tüzet bele tudja plántálni a legénységbe. Rámutat az orosz ezár szavára: „A tiszt legyen apja a legénységnek és úgy bánjék vele, mint az apa a fiával.“ Hogyan lehetséges ez nálunk, ahol a tiszt nem érti a legénység nyelvét, legfeljebb az altiszt utján érintkezik vele. Helytelen, hogy a tiszteket magasabb elöljáróik a csapat előtt néha durva módon megfeddik. Helyteleníti a tisztekre és a legénységre fennálló büntetéseket. Az 1868-iki törvényhozás, mikor a katonai büntető-törvénykönyvnek egyelőre való alkalmazását megengedte, azzal a fentartással tette, hogy bilincset alkalmaztatni nem fog. A kurta-vas nem más, mint bilincs, csak hogy kellemetlenebb és kínzóbb. A kikötés pedig a legkellemetlenebb büntetésnek egyike, amely életveszélylyel is jár. A szolgálati szabályzat második részét, a harezteri szolgálatot módosítandónak tartja. Helytelen a rendszer, melyet a hadügyi kormány az esetleg bekövetkező háborura nézve követ. Vasutainkat és utainkat mind abban az irányban csoportosítják, mintha egy Oroszország részéről jövő támadás színhelye nem is lehetne más, mint nyugoti Galiczia. Kívánja már béke idején az intézkedéseket, melyek által a Fekete-tenger felől való megtámadtatás esetén Erdély könnyen védelmi állapotba helyezhető. Bizalmatlansága folytán a költségvetést nem szavazza meg.

A szentesi képviselőválasztás.

A múlt vasárnap volt Szentesen a képviselőválasztás, mely hareznek az előszele sokkal nagyobb volt mint a pukkanása. A szentesi mandátum, melynek több cikluson keresztül tulajdonosa *Sima Ferencz* annyi galibát, kellemetlenségeket okozott a kormányok, minisztereknek és egyéb hatalmasságoknak egyaránt, — még a vasárnapi választással sem nyert tulajdonost, mert a négy jelölt között megoszlottak a szavazatok.

A szentesi képviselőválasztást megelőzte a Kossuth- és Ugron pártok összekoczezanása, kenyértörés okozója volt a szentesi mandátum. Szomorú jele az időknök, hogy Szentesen, a törőlmetszett magyarság e fészkeben a szociálista jelölt 104 szavazatot kapott, ami azt bizonyítja, hogy a szociálista tévtanok csirája még mindig mételyezi a nép lelkét az Alföldön.

A szentesi választók négy pártra oszlottak, melyek jelöltjei: a Kossuth párti *Dienes Márton*, az Ugron-párti *Pázmándy Dénes*, a Sima által hiveinek ajánlott *dr. Molnár Jenő* és a szociálista *Mezőfi Vilmos*. A polgárság hangulata a szavazás megkezdésével váratlanul megnyugodott. A hatóság, mely zavargásoktól tartott, intézkedett, hogy a választást megelőző éjjel is csendőrök czirkáljanak városszerte. A szentesi csendőrség létszámát Budapestről két szakasszal megerősítették; parancsnokuk *Hunyecz Károly* hadnagy. A rend fentartásában támogatta őket a szegedi 46-ik gyalogezred két százada *Zeiterer őrnagy* parancsnoksága alatt.

A szavazás reggeli kilencz órakor kezdődött s éjfél után egy óráig tartott.

Az egyes pártok elkeseredetten küzdöttek egymás ellen. *Pázmándy*, *Molnár* és *Mezőfi* pártjából számosan *Dienes*hez pártoltak át. Este az a hír terjedt el, hogy ha *Simáék* veszteni találnának, párt-hivei nagy botrányra készülnek.

Egynegyed tizenkét órakor a választási elnök kitűzte a zárórát, még pedig tizenkét óra 5 perczre. Félegykor az elnök kihirdette a megyeház előtt a végeredményt:

Dienesre 680, Molnárra 614, Pázmándyra 159, Mezőfire 104 választó szavazott.

Igy tehát, mivel abszolút többséget egy jelölt sem kapott, *Dienes* és *Molnár*, a két legtöbb szavazatot nyert jelölt között pótválasztás lesz.

A mezőgazdasági munkaközvetítés.

Eddig nagyon kényelmesen fogták fel intéző köreink az u. n. munkáskérdést. Rendőri intézkedésekkel akarták az egyensúlyt helyreállítani. Örvedetes, hogy e tekintetben a kormány az egyedül célravezető utra lépett s nem szuronyokkal, de okos intézkedésekkel siet a megzavart munkásvilág támogatására. Ezt a törekvést látjuk ki abból a terve-

zetből is, amelyet *Darányi* földmivelésügyi miniszter a munkásközvetítés szervezésére nézve közzé tett.

Meggyőződésünk, hogy a földmivelési miniszter által felállítandó munkaközvetítő intézmény gyönyörűen be fog válni a gyakorlatban, a mint beváltak mindazon törvények, melyek *Darányi* földmivelési miniszter és hű munkatársának, *dr. Bartóky József* miniszteri osztálytanácsosnak kezei alól kikerültek.

A gazdasági munkaközvetítésre vonatkozó szervezési rendelet intézkedései a következők: a közvetítésnek három szervezete van, ezek: 1. a községi munkaközvetítő, 2. a törvényhatósági munkaközvetítő és 3. a földmivelésügyi miniszterium munkaközvetítő osztálya.

A községi közvetítő tartozik azokról a helybeli gazdasági munkásokról, a kik ott helyt nem kaptak alkalmazást és hajlandók csoportosan más vidékre elszereződni, jegyzéket vezetni. A többi közvetítő hatóságoknak, valamint a munkaadóknak és munkakeresőknek tartoznak a szükséges felvilágosításokat megadni és ez utóbbiakat a szerződéskötés előmozdítása céljából támogatni. Végül kötelesek a munkakeresők és munkásokat keresők létszámát, ha igényeiket helyben kielégíteni nem tudja, a törvényhatóság közvetítőnek és a miniszterium közvetítő osztályának hetenkint, esetleg előbb is bejelenteni.

A törvényhatósági közvetítő tartozik a beérkezett községi jelentések alapján a kereslet és kínálat kiegyenlítése céljából a jelentéseket a községekkel, esetleg a szomszéd törvényhatóság közvetítőjével közölni, a nála jelentkezőket felvilágosítani és a szerződéskötésben támogatni.

A miniszterium közvetítő osztálya pedig a beérkezett jelentések alapján nyilvántartást vezet a munkát és munkást keresőkről, ugyszintén fölvilágosítást és támogatást ad a nála jelentkező feleknek és közvetítőknök.

Mint ebből látjuk, a munkásközvetítés új rendszere mellett elő nem fordulhat az, hogy egyik vidéken munkásszükség, más vidéken munkásfelesleg legyen, mert ezután mindenki könnyű szerrel munkához és munkához juthat. Ebből a munkások helyzetére is jelentékeny javulást várhatunk.

Erzsébet királyné szobra.

A dicsőült *Erzsébet* királyné emlékének törvénybe iktatásáról alkotott 1898: XXX. t.-cz., mint tudva van, elrendeli, hogy a királyné emlékszobrának ügyéről évenként jelentés teendő mindaddig, míg az emlék föl nem lesz állítva. Az első ily jelentést, a képviselőház jan. 13-iki ülésében nyújtotta be *Szell Kálmán* miniszterelnök.

A jelentés felsorolja az emlékmű ügyében eddig történeteket: az országos szobor bizottság megalakítását; a bizottság eljárási szabályzatának kidolgozását, az országos bizottságnak azt az egyhangu határozatát, hogy az emlékmű a Szt.-György-téren

helyeztessék el. Előadja továbbá, hogy a bizottság kebeléből alakult végrehajtó-bizottságnak a kormányelnök által elfogadott ama javaslata, hogy a tér az új miniszterelnökségi palotának a honvédelmi miniszteriumával egy vonalba építése útján kibővítették, megnyerte ő felsége hozzájárulását. Ismerteti ezután a miniszterelnöki jelentés a szobormű pályázat feltételeit s azokat az intézkedéseket, melyek a szoborműre befolyt adományok nyilvántartása, a befolyt és gyümölcsözőleg elhelyett pénz fölötti rendelkezésre jogosító okmányok beszerzése és a befolyt, de még el nem helyezett és az aláírt vagy megszavazott, de még be nem fizetett pénzek beszedése céljából történtek. Végzetül pedig fölemlíti, hogy a szoborműre begyűlt 1.444,749 korona és 86 fillérenyi összeg fekszik eddig takarékpénztári könyvekben s kamatozó értékpapirokban a központi állampénztárban, amely összeghez annak időközi kamatai nincsenek hozzászámítva.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. A délafrikai harcztérről napok óta nem adnak ki tudósításokat az angolok. Buller tábornok azon terve, hogy Ladysmithet és az ott körül zárt White angol csapatait fölszabadítsa, valószínűleg nem vihető ki. Nagy izgalmakat okoz Londonban most az a hír, mely szerint Bullert ujjal visszaverték a Tugela folyónál. Hivatalos részről megezáfolják bár a vereséget, de semmiféle jelentés nem igazolja, hogy a Tugelánál az angolok átkeltek volna.

Ladysmithnél e hó hatodikán óriási küzdelem folyt, melyet nem a burok kezdetek, miként azt angol részről ujságotlák, hanem az angolok végső erőlködése volt a szabadulásra, melyet kirohanás által véltek elérni. E küzdelem az angoloknak 800 emberébe, a buroknak kétszer ennyibe került, de csak angol jelentések szerint. Valóságban bizonyára megfordítva lesz.

Legújabb táviratok azt jelentik, hogy a Tugelánál Warren angol tábornok, ki Buller segítségére jött, már átkelt a folyón. Itt nagy ütközetek folynak napok óta, de az angolok rémségesen elhallgatnak minden hirt. Kerülő utakon Brüsszelből azt írják, hogy Ladysmithben végzetessé vált az angolok dolga.

A harcztér többi részéről készülődés hírei jönnek. Roberts az új angol fővezér Durbanba érkezett. A körülzárt Kimberleyből szökevények érkeztek a bur táborba, kik azt beszélnek, hogy a kimberley-i helyőrség és a lakosság az utolsó adag ételre szorult és így nem sokáig tarthatja magát.

Párizsiak a buroknak. A francia deákság bizottságot alakított a délafrikai köztársaságok részére önkéntesek toborzása végett. Eddig négyezer önkéntes jelentkezett hadiszolgálatra.

Előfizetőinkhez.

A „Független Ujság“ jan. 1. számával a hatodik évfolyamot kezdtük meg. Az elmúlt évfolyamok minden száma hű tüköre azon törekvésünknek, hogy a „Független Ujság“-ban szépen kiállított, tartalmas, minden irányban tájékoztató, tanulságos és szórakoztató ujságot nyujtsunk előfizetőinknek. Büszkeségünket képezi, hogy ebbeli törekvéseinket siker koronázta, mert dicsekvés nélkül mondhatjuk, hogy a magyar hirlapirodalomban egyetlen egy lap sincs, a mely a „Független Ujság“-gal a versenyt fölvehetné és lapunk az ország minden részében el van terjedve, jeléül annak, hogy a „Független Ujság“ által követett irányzat olvasó-közönségünknek izlését és igényeit teljes mértékben ki tudta vivni.

Azok a törekvések, a melyek működésünket eddig is irányították, a jövőben is vezérszínünket fogják képezni. Valamint a multban, azonképen a jövőben sem fogunk megszűnni első sorban a **vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények** létesítését sürgetni; igyekezni fogunk gazdasági közleményeinkkel a **jövedelmező gazdálkodás elveit terjeszteni**; mulattató cikkeinkkel **szívet-lelket nemesítő szórakoztatást nyujtani**; képeinkkel a **hazai és külföldi hírneves férfiakat ismertetni** és a **hazai művészet jelesebb termékeit bemutatni**; végül levelesszekerényünkben a **mindennapi élet körében fölmerülő minden kérdésben tanácsot adni.**

Bizton reméljük, hogy eddigi előfizetőink nemcsak maguk fogják a „Független Ujság“-ot továbbra is támogatni, hanem igyekezni fognak **új előfizetőket is szerezni.**

Az előfizetési ár, az új pénzszámítás szerint

**Egész évre 6 korona, félévre 3 korona,
negyedévre 1 korona 50 fillér.**

Kérjük az előfizetési pénzeket a t. előfizetőknél megküldött postautalványon **koronákban kiírva** mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be, mert azok a t. előfizetők, akiknek előfizetése még **mult év december 31-én járt le, ezen a számon kívül többet előfizetésük megújításáig nem küldünk.**

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

MI UJSÁG?

Petőfi-szobor Aradon. Az aradi Kossuth-kör a minapi ülésén Barabás Béla országgyűlési képviselő és Nagy Kálmán indítványára, nagy lelkesedéssel egyhangulag elhatározták, hogy Petőfi Sándornak Aradon szobrot emelnek. E célra már legközelebb megalakítják a szoborbizottságot, a költségek fedezésére pedig gyűjtést rendeznek.

Ötven évig jószágigazgató. Báró Wodiáner Albert uradalmának gazdatiszti kara 1900. évi január hó 15-én ünnepelte meg Komjáthon ötömösi *Szirányi* György jószágigazgatónak a komjáthi uradalomban betöltött ötven éves működését.

A pápa a magyar honvédekről. Hettyey Sámuel pécsi püspök a napokban Siposs István püspöki szertartóval és Sorsich Béla honvéd őrnaggyal a pécsi honvéd hadapródiskola parancsnokával, Rómában járt s a jó színben levő pápa úgy őt, mint kíséretét fogadta. A kihallgatás végén a püspök átadta a pápának az egyházmegyéjében gyűjtött tízezer korona péterfillért. A pápa azután a püspök kíséretét fogadta. Mikor Sorsich őrnagy belépett, a pápát szemmel láthatólag meglepte az izléses, daliás honvéd egyenruha.

— Milyen egyenruha ez? — kérdezte a szent atya.

— A magyar királyi honvédség egyenruhája — felelte az őrnagy.

— Ah, honvéd, — szolt a pápa, a honvéd szót magyarul mondva. A honvédekre van bizva a magyar haza védelme!

Agyonlőtt hajtó. Szegvár határában nagy vadászatot rendezett Bihari Mihály ottani földbirtokos. Egyik hajtója Terjék János egy keskeny, mély árokba bukott s Bihari fegyvere esővét nyujtotta neki, hogy fölvergődhessék. Már félig kijutott a gödörből a hajtó, a mikor a földbirtokos egyszerre megbotlott és ijedtében előre kapott egyik kezével. Ugyanekkor elesattantotta a fegyver ravaszát és az egész sörétlövés belefuródott a hajtó mellkasába, a ki néhány percnyi irtóztatás után kiszenvedett.

Harmincz napig a hó alatt. Pénteken este Rákosfalva határában, a tizedik kerületi erdőben, egy csontkeményre fagyott embert találtak a hó alatt. Megállapították, hogy a halott Kolimár János rendőr, aki már egy hónap előtt agyonlőtte magát, de csak most akadtak rá, mert elborította a hó. Az életunt rendőrt a minap temették; végtisztességére kivonult az új temetőbe egy szakasz rendőr, s társai koszorút tesznek koporsójára.

Elpusztult lengyel bucsujáró-templom. A galicziai Cziczkoviczében elpusztult a még 1386-ban első Kázmér lengyel király alatt épült bucsujáró-templom. Csak egy oltára áll még s ezt az ősrégi templomot most föl akarják építeni. A község plébánosa most

gyűjtő-bizottságot alakított, melynek élén gróf *Bobrowszky* Ignác áll, a ki szabadságharcunkat is végig küzdötte. A plébános lelkes hangu *magyar nyelvű felhívást* küldött szét, felhíván a közönséget adakozásra. „A sorscsapások hosszú láncolata — írja — mely a lengyel nemzetet sujtotta, a történelemből eléggé ismeretes. *Mindenét elvesztette nemzetünk, csak hitét, becsületét s a dicső magyar nemzet iránt ősidőktől táplált rokonszenvét és szeretetét őrizte meg...*“ A templomépítés költségeinek részbeni fedezésére Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter 60 koronát küldött.

Példa a honvéd törzstiszteknek. Az ország határszélén, Orsován állomásozó honvéd zászlóalj legénysége között sok az idegen ajku. Hogy ezek magyarosítását az ottani közművelődési egyesület elősegítse, ingyenes színházjegyeket osztatott ki az ottani honvédek között. Az egyesület elnökéhez, most Szilassy Ödön őrnagy ezt a hazafias tartalmu levelet intézte:

A helyben állomásozó honvéd zászlóalj legénysége részére kiosztás végett hozzám juttatott 80 drb ingyenjegyet átvevén, kedves kötelességemnek tartom hálás köszönetemet kifejezni abbeli szives figyelemért és azon hazafias törekvéseért, hogy a drága hazánk és nyelvünk iránti szeretet a magyar színművészet ismertetése által a véderőben is minél mélyebb gyökeret verjen.

Ez valóban nemes és hazafias gondolkozásra mutat. Példaadásul szolgálhat az összes honvéd törzs- és főtiszteknek, mert köztudomásu, hogy nyelvében él a nemzet, a magyar honvédség pedig egyik kiváló része, mondhatjuk erős jobbjá a nemzetnek.

Magyar vér a bur szabadságért. A burok táborában tudvalevőleg több magyar ember is harezol, sőt magyar vér is folyt már a bur szabadságért. Lestyán Péter békésmegyei származásu asztaloslegény még a mult év nyarán vándorolt ki Transvaalba s beállott mint közlegény a bur hadseregbe. Nemrégiben a félhivatalos Daily News közölte, hogy Lestyán Péter Elandslagte-nál oly hőiesen viselkedett, hogy közlegényből hadnagygyá léptették elő. A vitéz magyar fiu most levelet írt volt gazdájához, melyben azt írja, hogy Mafekingnél bal karját egy kartácsdarab megsebesítette s most kórházban fekszik, hol kitünő ápolásban részesül. Lestyán valószínű magasztalás hangján ír a burok lelkesedéséről és szabadságszeretéről.

Segíts magadon! Most, hogy olyan nagyot fordult bélyeg dolgában a világ, az ember aggódva megy a postára. Előbb elbucszuk a gyermekeitől, meg a feleségétől, mert nem bizonyos, hogy egy éven belül visszatér-e onnan. Valami gráci uri ember sehogysem tudott megbarátkozni evvel a késlekedéssel s azért bélyeg helyett egy bronzfillérest ragasztott a levelezőlapjára. Az ötlet hódított és magyar viszonyokra alkalmazva Aradon a következő módon használta fel valaki. Egy régi krajczárost a

közepén kettéfűrészelt s a fél krajezárt ragasztotta fel a levelezőlapra. Szövegnek pedig oda írta köréje: Remélem, nem fognak birságot fizettetni velem! A bélyeghiányt így oldottam meg. Segíts magadon! A posta pedig érti a viccezet és nem rótt ki büntetést a levélíróra.

A felvidéki kivándorlás. A kivándorlás Szepesmegyéből a múlt esztendőben ismét nagy arányokat öltött. A lőcsei alispáni hivatal mintegy négyezer utlevelet állított ki; ha hozzászámítjuk azokat, — a kik utlevél nélkül mennek ki az új-világba, — akkor a kivándorlók száma az utóbbiakkal együtt majdhatezerre tehető. A legtöbb kivándorlók a Poprád-völgyből kerültek ki, ott egyes községek majdnem pusztán maradtak, a házak lakók nélkül vannak és tavasszal nem lesz senki, a ki a földeket megművelje.

Csak közvetlenül. Aki pedig azt hiszi, hogy van párja a világon a közvetlen érintkezésnek, az nagyon téved. Nem kell kerülő utakon szólni az érdekeltekhez, hanem nyíltan, egyenesen. Dengel Gyula lugosi gyógyszerész rájött erre a nagy igazságra s ezért a lugosi hírlap nyíltterében a következő sorokat írta az érdekeltekhez:

Van szerencsém a lugosi t. ez. betörő urak tudomására hozni, hogy én az idén nem öltem disznót s így éléskamráim egészen üres. Esetleges betörések így hát minden eredmény nélkül lesznek és csak ajtóimban és ablakaimba tesznek kárt.

Lugos, 1900. január 10.

Dengel Gyula s. k.,
gyógyszerész.

Az ezüstforintosok alkonya. A kötelező koronaérték-számítás életbe lépésével az egyforintosoknak is bealkonyodik. Már mutatkozik a súlyos ezüstpénzek pusztulásának első jele egy pénzügyminiszteri rendelet formájában. Lukács László pénzügyminiszter ugyanis rendeletet intézett az állampénztárakhoz, hogy ezentul a fölösleges, vagyis nélkülözhető ezüst egyforintosokat ne a központi állampénz'árhoz küldjék be, hanem az Osztrák-Magyar Bank budapesti intézetéhez. A forintosok azután nemsokára mint 5 koronás darabok fognak immár előkerülni. De azért az ezüstforintos még jó pénz, vigyázzon tehát a nép, nehogy a lelketlen kufárok megcsalják.

Luccheni. Még csak most döntöttek végleg a királyné gyilkosának sorsa felett. Eddig ugyanis még nem határoztak afelől: milyen bánásmódban részesítsék a börtönben ülő gonosztevőt. Az ítélet után tudvalevőleg egyes zárkába vitték. A tulzott genfi börtönügyi szabályzat ugyanis megtiltja, hogy hat hónapon túl bármily súlyos büntetést is magánzárkában tartsák az elítéltet. Hat hónap után a közös műhelyekbe kell engedni a rabot, hogy ott dolgozhassék s azután megint csak három hónap után lehet újra magánzárkába vinni. Luccheni-vel így is kivételt tettek, a mennyiben teljes egy évig maradt az egyesben, most azonban Perrin fogház-felügyelő távirati kérdést intézet a kanton-kormány

elnökéhez: mit csináljon Luccheni-vel? A táviratban a felügyelő arra utalt, hogy Luccheni jól viseli magát s így — véleménye szerint — a műhelyekbe volna bocsátható. Az elnök azt válaszolta, hogy meg lehet kísérelni vele is, teljesítsék a törvény rendelkezését, de a legkisebb vétség ha előfordul, azonnal vigyék vissza a magánzárkába. Annyi bizonyos, hogy ekkora gonosztevővel, mint Luccheni, még sohasem bántak oly emberségesen, mint a hogy a királyné gyilkosával bánnak a svájciak.

Angyalcsinálók. A torontálmegyei Tamásfalván, a csendőrség borzasztó bünténynek jutott nyomára. Felfedezték ugyanis, hogy Ábrahám Róza és Lőrinczi Anna szülésznők már évek óta angyalcsinálással foglalkoznak. Legközelebb már több letartóztatás is várható, mert számosan vannak gyanúsítva.

Vesztett macska garázdálkodása. Nagy-Bossányban a minap egy veszett macska megmarta Gertler Ignác kereskedőt ennek kis leányát és szolgálóját. A szerencsétleneket felhozták Budapestre a Pasteur-intézetbe. A veszett macskát agyonverték.

Kedvezmény lapunk t. olvasóinak. Azon nagyszerű érdeklődés, melyet az utóbbi időben a gazdák a baromfitenyésztés iránt tanusítanak, legjobban azzal igazolható, hogy kapva-kapnak a baromfitenyésztést tárgyaló munkákon. Így a *Hreblay* Emil felügyelő által mult év november havában kiadott „A baromfitenyésztésre vonatkozó tudnivalók” című munka 8 hét alatt ötezer példányban elfogyott. Szerző most elhatározta, hogy e munka 2-ik kiadását feleáron, 25 krért bocsájtja a „*Független Ujság*” olvasói rendelkezésére. Ez összeg levélbélyegeken is megküldhető *Hreblay* Emilnek *Gödöllőre*.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület titkársjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptára 1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár” ezen hatodik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára a „Független Ujság” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

1 forint 60 krajczár.

Megrendelhető

a „Független Ujság” kiadóhivatalában,

BUDAPEST,

IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

GAZDASÁGI DOLGOK.

Mennyi Thomassalakat adjunk réteinknek?

Hazánkban a rétek rendszeres trágyázása vajmi ritka helyen van szokásban s legtöbb gazda azon hiszemből él, hogy a rétnak nem is igen kell trágya, de hát hol is vegye, mikor még a szántóföldjeinek sem jut elég istállótrágya? Hát még a műtrágyákra ki is gondolna a rétek trágyázásánál? De hát végre a hosszas termés után a rét is megkivánja azt, különben kimerül és oly csekély terméseket ad, hogy a rá fordított munkát is alig fizeti vissza. Ha istállótrágya nem jut, mesterséges trágyákat kell alkalmaznunk, melyek közül a Thomassalak az, mely rétejavitásra kiválóan alkalmas.

Ennek alkalmazásánál igen lényeges kérdés, hogy mennyit adjunk belőle, hogy a réti növények a kellő mennyiségű tápanyagot megkapják, anélkül, hogy a trágyát pazarolnánk. Eddig általában azt tartották, hogy 2 métermázsá Thomassalak 1 holdra a legmegfelelőbb, sőt a legnagyobb termés előidézésére is elegendő és valóságos pazarlás lenne, ha nagyobb mennyiségben alkalmazzuk. E feltevés azonban egészen téves, a mennyiben e mennyiség megállapításánál egészen téves alaplóból indultak ki.

Dr. Wagner darmstadti tanár 4—8 évig tartó rétrágyázási kísérletei, ugyancsak Cserháti Sándor magyaróvári tanárnak hazánk különböző vidékein tett kísérletei azt mutatták, hogy bőtermő rétek sokkal foszforgazdagabb szénát adnak, mint olyanok, melyeknél a foszfor savkészlet csak kis termések előhozására elegendő és ha a jelzett trágya alkalmazása által a lehető legnagyobb terméseket akarjuk elérni, akkor a Thomassalak mennyiségét nem a kevésbé jól táplált réti növények, hanem a teljesen s jól táplált és fejlődötték szükséglete után kell megállapítani.

A midőn valamely gyenge termésű rétet Thomassalakkal jó termővé akarunk átalakítani, kezdetben nagyobb mennyiségű trágyát kell alkalmazni, hogy a növények rendelkezésére minden időben elegendő foszfor sav legyen a talajban, hogy magukat telítve nagy terméstömeget szolgáltatni legyenek képesek. Ez azonban a trágyázás után mindjárt nem következik be és a hatás csak a második évben mutatkozik. Egy évi trágyázási kísérletből tehát a rétrágyaszükségletére következtetni teljesen lehetetlen és az ily kísérletezést legalább is két évig kell folytatni, hogy a trágya szükségletét megállapíthassuk. Azon nézet, hogy a Thomassalak a talajban csakhamar nehezen oldható állapotba megy át, dr. Wagner kísérletei szerint szinte téves, és az ő általa kísérleti földjére őszzel felhordott 8 métermázsá

egy holdra számított Thomassalak hatása 8 évig észlelhető volt.

Felvetett kérdésünkre, hogy mennyi Thomassalakat adjunk 1 hold rétre, következőleg felelhetünk: Első évben holdanként 3, 4, 5 métermázsát adjunk, a szerint a mint a rét foszfor savban szegényebb vagy gazdagabb. E trágyamennyiséget őszzel vagy télen szórjuk el és ha a nyáron hatása nem mutatkozik, akkor a második évben várhatjuk azt. Ha ellenben az első nyáron észleljük a hatását, akkor ugyanazon őszen utótrágyázásképp adjunk:

3	mtrmázsát,	ha az első trágyázás	3	mtrmázsá	volt,
2	"	"	"	"	4
1	"	"	"	"	5

Az erre következő nyár és az ezutáni termések az irányadók az évenként adandó pótrágyázás mennyiségét illetően.

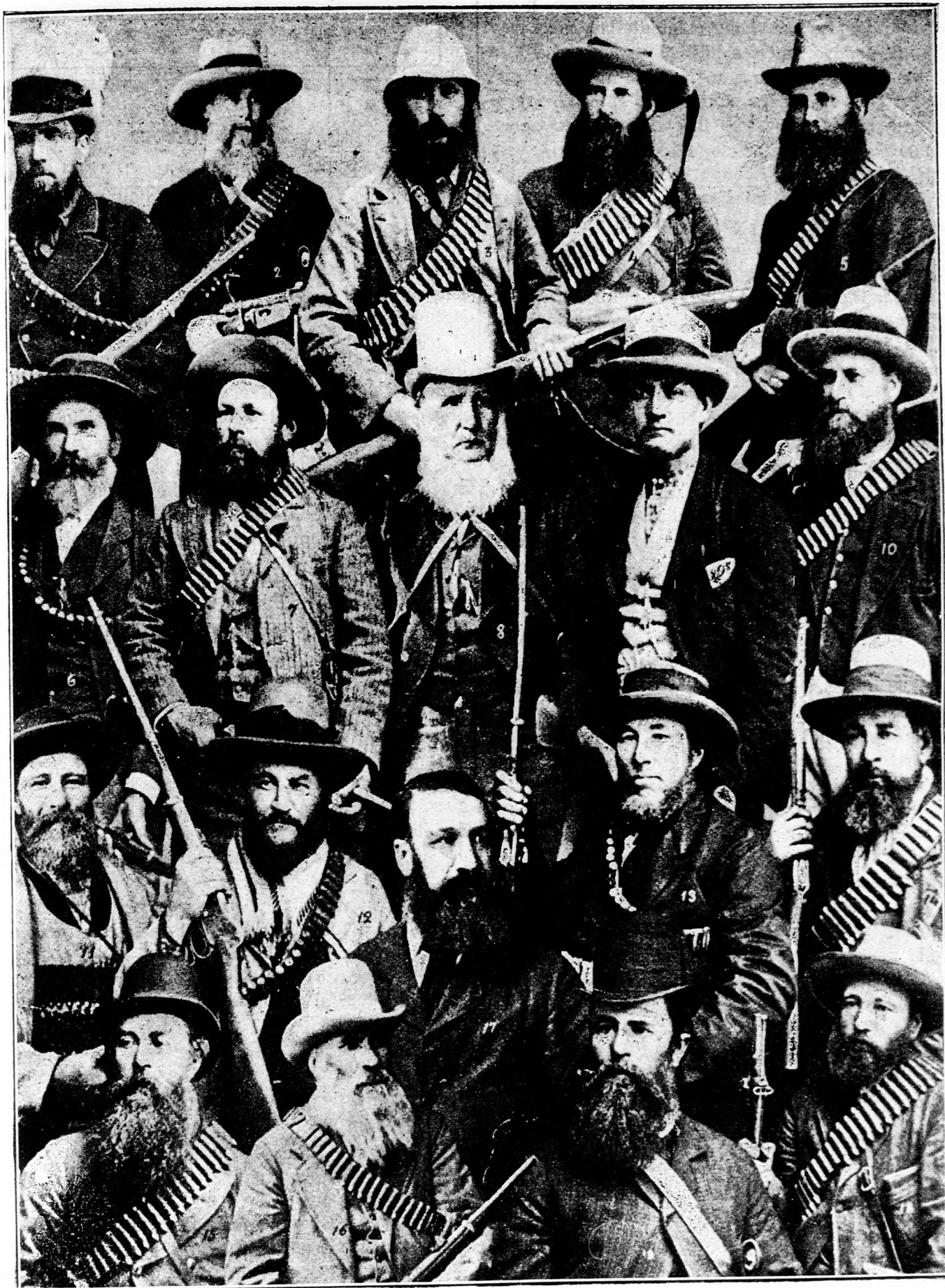
A rétről nyert minden 100 mmzsa szénára számítsunk 10 mm. Thomassalakat. E trágyamennyiséggel a réttalajnak teljesen visszapótoljuk azt, a mit tőle a szénatermés elvontunk, de ha kevesebbet adunk, akkor a foszfor savkészlet a réttalajban évről-évre kevesebbedik, míg végre a termés mennyisége is csökken, a mi annak lesz a jele, hogy a foszfor savkészlet fogyóban van, a minek tulajdonképpen nem szabadna megtörténni.

Hogy ezt elkerüljük, a tudósok azt tanácsolják, hogy foszfor savban szükölködő rétnak adjunk kezdetben erős salaktrágyázást, hogy a növények foszfor savval jól elteljenek és aunyi termést adjanak, a mennyit az adott körülmények között kívánni lehet. Ha azután azt látjuk, hogy salakkal való javítás következtében a rét termése jelentékenyen emelkedett, akkor ezidőtől fogva teljes kárpótlásként adjunk a rétföldnek évenként minden mtrmázsá után 2 métermázsá Thomassalak műtrágyát.

A réttalajnak kevesebb foszfor savat visszaadni, mint a mennyit tőle a termésekkel elvontunk csak az esetben indokolt, ha biztosan meg van állapítva, hogy a Thomassalak csak jelentéktelen terméstöbbletet eredményez.

A zabosbüköny minőségére befolyást gyakorló tényezők.

Takarmánynövényeink közül alig bir egy is akkora jelentőséggel, mint a zabosbüköny; igazolja ez állítást azon körülmény, hogy a szántóföldön termelt mesterséges takarmányneműek legnagyobb százalékát a zabosbüköny képezi. Termelése egyszerű, különös igényeket a termelés tényezői iránt nem támaszt, s egy kis utánnézéssel oly terméseket ad, hogy egy takarmány sem képes felülmulni; minősége is oly kitűnő, hogy bármely más takarmánnyal felveszi a versenyt. Hogy azonban ezen jóminőséget el lehessen érni, ügyelni kell a következőkre: akkor kaszáljuk le, midőn a zabosbüköny

1. Bezuidenhoud L. P.
6. Lemmer H. R.
11. Erasmus Hans.
15. Kock J. M.

2. Grove S. P.
7. Weilbach J. D.
12. Stejn J. P.
16. Joubert Frans.

3. Schoeman H.
8. Joubert J. S.
17. Joubert J. P. tábornok,
fővezér.

4. Pretorius Henning.
9. Du Plessis De Berr J.
13. Botha Hans.
19. Smit N.

5. Fourie Lewis.
10. Müller D. J.
14. Engelbrecht G.
18. Kronje P. A.

A BUROK VEZÉREI.

keverék zabja zászlóját hányja, bükkönyje pedig virágzik. Igaz ugyan, hogy e tekintetben néha meg vagyunk akadva, mert a bükköny már virágzik, a zab pedig még hasban van. Nedves, esős időjárásban gyakori e jelenség, a melynek káros következménye a minőség rovására megy. Várni a kaszálásal addig, míg a zab zászlóját ki nem hányja: nem tanácsos, mert ekkor a bükköny lesz értéktelenebb. Le kell tehát takarítani s csak arra kell ügyelni, hogy a szárítása tökéletes legyen. Jól száradottnak akkor tekinthetjük, ha a zab bütykei, vagyis szalmájának megvastagodott részei nedvességet nem tartalmaznak, s ha a takarmány ujjaink körül esavargatva könnyen töredezik. Gondos szárogatás mellett, jó időjárásban néhány nap alatt hordásra alkalmassá válik a zabosbükköny, a nélkül, hogy annak kigyuladásától kellene tartanunk. Nincs rosszabb dolog, mint a zabosbükkönt sokáig rendre heverve hagyni, mert ekkor különösen nedves idő mellett megbarnul, értékes alkotó részei elpusztulnak, letöredeznek.

Legjobb, ha a letakarított zabosbükköny kékébe lesz kötve s kereszttekbe rakva, mertig az időjárás kalamitáitól nem szenved annyit még akkor se, ha esetleg zölden lesz kepézve.

A behordás ne történjék a korai reggeli órákban, midőn még erős a harmat, mert a harmatkozta nedvesség erős felmelegedést von maga után, a melynek a kazal elszenesedése vagy kigyuladása lehet következménye.

Az eltartásnál, mely akár pajtában, akár kazalban történik, arra kell ügyelni, hogy a takarmány hőmérséklete figyelemmel kísérhető legyen. Ha nagyon felmelegednék, annak széthányása válik szükségessé s e ezélből pajtában való elrakásnál két-két pajtafiók közötti fiók üresen hagyandó a foganatosítandó áthányás könnyebb eszközzésére.

Felemlitem még, hogy a folyó évben összehasonlító termelési kísérletet is tettem két 10 holdas táblán, melyek egyikén holdanként 220 kg. szuperfoszfátot használtam az istállótrágyán kívül, a másikon pedig csakis istállótrágyát.

Kísérletem igen kedvezően sikerült a műtrágyázás javára, a mennyiben ezen táblán holdanként 9 métermázsával többet nyertem s azonkívül a zab is jobban lépést tartott a bükköny fejlődésével.

Mikor takarmányozzunk télen? A helyesen összeállított takarmányon kívül kiválóan fontos a takarmányozási időnek pontos megtartása. Legezészerűbb a takarmányt három adagban adni, de ezek mindenike több részletből áll; így minden etetésnél előbb a szecskát adjuk két-három adagban, azután szálas szénát és szalmát. Ha szálasat napjában csak egyszer adhatunk, azt délben adjuk. Estére szalmát adjunk tetszés szerint. A tisztaság a takarmány előkészítésénél, az etetésnél és a jászlak gyakori tisztogatása kiválóan fontos.

MULATTATÓ.

A csudadoktor.

Nagy Bercsényi Miklósnak, Rákóczy vitéz vezérlő tábornokának, minden hőslélekűsége mellett volt egy gyöngéje: kissé babonás vala ő kegyelme. Nem az ostoba, sötét babonának volt rabja, csak afféle spiritiszta hajlandóságai voltak s ha vagy kétszáz évvel későbbben születik, bizonyára egyik legbuzgóbb látogatója leend vala a tiszteletreméltó Gabányi szelemidéző mester szeanczainak. Előjellekre, jóslatokra, sejtelmekre adott a hős kurucz generális és sokszor ilyenektől tette függővé, hogy merre rendelje hadait s hogy ütközetbe bocsátkozék-e a labanczezal, vagy sem?

Egyes jelekből, tüneményekből, viziokból ő maga is kedvvel jósolgatott, s ha valamire véletlenül ráhibázott, tréfásan félig komoly büszkeséggel irta kedvencz szólásával a fejedelemnek: Lám mondám, megmondám — ha mondám, sem mindenkor rosszul mondám, legalább mindig jobbnak úgy gondolám!... Táborozása alkalmával mindig magával hordozta a tisztelendő Drabiczus Márton próféciás könyvét, a híres nevezetes Lux in Tenebris-t, meg a lőcei kalendárium egy viseltes szakadozott példányát. Ez utóbbiban az egyes napok nevei után nyomtatott V. C. és S. S. betűket vinczit curucz meg separat soldat-ra magyarázta s az S. S-es napokon, melyeket a kuruczokra nézve veszedelmesnek mondott a prófécia, ha csak lehetett, elkerülte a németet.

De nem csak a jóslatai után indult. Szívesen meghallgatta a másokét is, különös előszeretettel a természetegyszerű fiait, a földmives és parasztemberekét. A hol tábort ütött, jelentkeztek is nála seregesen a különböző jósök, látók, táltosok, — a hogy a próféciái vénasszonyokat nevezte — és sokan beteges fanatizmusból, mások jó borra való fejében mondták el neki a jövőre vonatkozó viziókat, melyektől Bercsényi nem egyszer nagy elhatározásait is függővé tette.

A kemény kurucz vezérnek ez a gyöngesége természetesen a szemfüles német előtt sem maradt soká titokban. Amint kitapasztalták, iparkodtak is, hogy felhasználják a saját jóvoltukra.

Történt pedig, hogy mikor Bercsényi éppen a Fehér-hegyen táboroz vala, egy németet jelentettek az őrszemek. Sürgősen óhajtana beszélni — üzente — ő nagyságával, valami ránézve nagyon fontos ügyben.

— Német? — mordult fel a generális, aki éppen valami nagy tábori képet tanulmányozott — no hadd jöjjön, lássam, miben sántikál az istenadta?

A drabantok hatalmas szál vézna legényt vezet-

tek be, a kinek első megjelenése mindjárt elárulta nemzetiségét, de azt is, hogy értelmesebb fajtából való.

A jövevény a kemény kuruczvezér színe előtt első pillanatra kissé megdöbbsent, de csakhamar össze szedte a mi kis kurácsi belé szorult és bemutatkozott.

Elmondta pattogó germán nyelven, hogy a neve doktor Vilibaldus, Haidelbergában s egyéb jeles német univerzitásokon a tudományok labirintusából babérkoszorú homlokkal került ki, a mit ime (itt nagy pöcsétes pergamentet terített Bercsényi elé) hírneves doktorok bizonyítanak a tulajdon kezük aláírásával. De ez még semmi. A fő az, amit semmiféle doktor nem bizonyíthat. Az a titok az ő féltve őrzött titka. Sok keserves fejtörésnek, átvirrasztott éjszakának drága gyümölcse.

Egészen belezökkent már doktor Vilibaldus Vucherius a kerékvágásba és hazudott mint a Bercsényi elé kiterített nagy földabrosza. Talán estig sem végezte volna be dikezióját, ha a generális nem szól:

— No csak röviden — ki azzal a drága gyümölcsevel, doktor uram.

A német óvatosan körülnézett, mint a ki attól fél, hogy a falnak is fülei vannak és halk titkózó hangon folytatta:

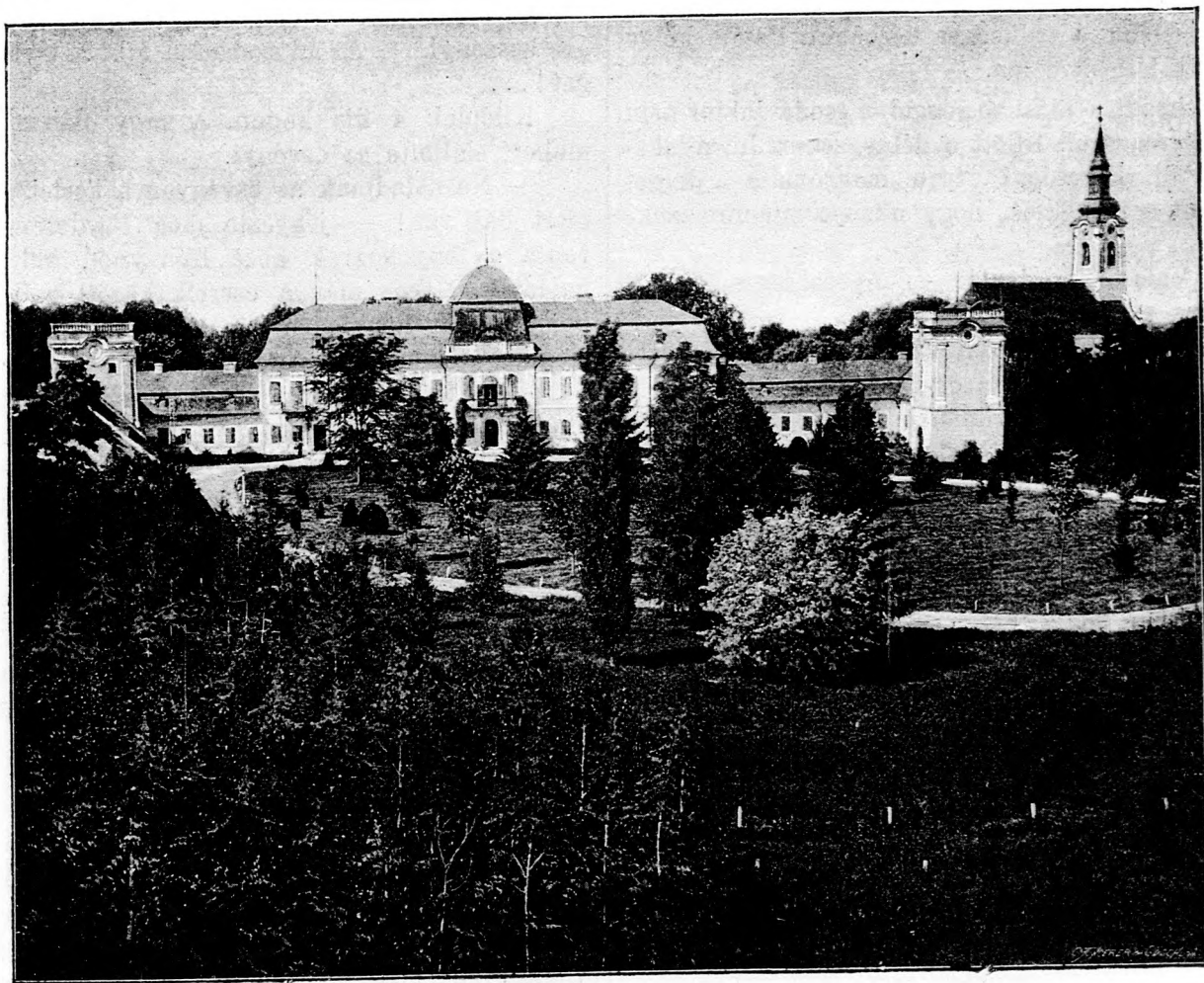
— Az kérem egy szer...egy csuda, nem — varázsszer. Á ki néhány csepett bevett belőle, minden étel, ital nélkül kibirja hetek, sőt hónapok fáradalmait...

— Ugyan? Hisz ez pompás, — vágott közbe megint Bercsényi — épen szükiben vagyunk az elemőzsiának, magam sem ettem ma még egy szelet szalonnánál egyebet, ugyan kérek egy csepet abból a csudálatraméltó varázs-szerből kedves doktor uram.

— Sajnálom — felelt a német — nem szolgálhatok, csak most fogom készíteni nagyságod engedelmével. A készítése nagyon egyszerű, csak hogy persze titok, nagy titok. A titok kulcsát egyedül csak én birom. — Szolgálatomat ezennel följánlom nagyságodnak. Azért jöttem. Magyar kollégáimtól annyi szép és szomorú dolgot hallottam a dicső magyar nemzetről, hogy boldog leszek, ha tudományom erejével segíthetem küzdő fegyverét.

Bercsényi valamit dümmögött a bajusza alá, olyas valami lehetett, hogy — mégis hunczut a német... színlelt örömmel aztán alig győzte köszönni a nagy szíveséget, mely biztos diadalra segíti a kuruczok fegyverét. Nem kell sem étel, sem ital ezután, nem kell sarcozot, adót préselni, micsoda gyöngyállapot lesz az, hadakozhatnak akár a világ végéig!

A csudadoktor a biztos győzelem tudatán jó-

A GYULAI KASTÉLY.

izüen mosolygott, csak meg arra kérte alázatosan a generálist, hogy néhány órai szabad kóborlást engedjen neki a Fehérhegységben kivált a viharos réten, (itt feküdt a kurucz-tábor zöme) mert ott teremnek nagy számmal a csudaszer készítéséhez szükséges füvek és virágok.

— Nem, azt nem engedhetem meg, hogy ezzel fárassza magát doktor uram — udvariaskodott a generális — majd ezt elvégeztetem én. Tessék csak laboratóriumába menni, melyet kijelöltem számára. Tegye meg ott az előkészületeket, míg a szükséges füvek megérkeznek.

A megrökönyödött csudadoktor olyasmit hebeggett, hogy azokat a herbákat senki sem ismeri más, azt ő neki magának kell összeszedni... de Bercsényi odaszólt a drabantoknak.

— Lakat alá ezzel a gazemberrel! Vigyétek a vihorai vár pénzéjébe, csak jó mélyre.

Szerencse, hogy a jámbor német ebből a rövid, de magvas kurucz beszédből egy árva kukkot sem értett, mert különben ott nyomban kilelte volna a hideg, az bizony.

— Ha pedig valamire szüksége lesz még a csodaszerhez, csak üzenjen, majd gondoskodom róla, — szólt még derült gunynyal a generális a távozó után és nyomban parancsot adott, hogy néhány markos legény kaszálja le az egész vihorai rétet és szállítsa be a doktor laboratóriumába — hadd válogassa ki belőle a szükséges herbákat. Estére kelve a parancs teljesítve lön.

Fölvirradt a másnap reggel, a csoda-doktor nem adott jelt magáról. Eljött a dél is, semmi hír a laboratóriumból. Bercsényi végre megsokalta a dolgot és leüzent a németnek, hogy nines-e valamire szüksége?

— Valami ennivalót — nyöszörögte doktor Vuchorius — mert éhen halok...

Bercsényi csak ennyit üzent vissza:

— Vegye be a saját orvosságát.

Néhány óra múlva rimánkodásra fogta a dolgot a szerencsétlen ember. Töredelmesen megvallotta, hogy minden eddig mondott beszéde furfangos hazugság. Az igazság az, hogy ő sohasem volt doktor Vuchorius. Rudolf Schillingnek hívják és Heiszter német generális megbízásából kémkedés végett jött a kurucz táborba. Tudja, hogy ezért a halál fia. De kész elárulni Heiszter titkait, ha bocsánatot kap, mindezek előtt pedig egy falat kenyeret, meg egy korty vizet...

— Lám, mondám, megmondám, hogy hunczut a német — szólt diadalmas mosolylyal Bercsényi — s indulót fuvatva tovább indult seregével. A csudadoktort pedig ott felejtette a lakat alatt.

Ha a saját orvosságától meg nem halt, — most is él az istenadta.

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság“ számára írta: Péterfi Tamás.

(Folytatás.)

Bardoczné eléje ment az igazgatónének, s félkézzel a vasláda fogóját tartva tapogatott az urnó után. A sötétben nem vette észre az irányt, hogy az utczai nagy terem felé haladnak, a honnan jöttek, holott a kerten át akart távozni. A mint az ajtót fölnyitotta, nagy ropogás hallatszott az utczáról, s csörömpölve hullottak be az ablakok üvegjei.

Rónayné visszatántorodott. Szegény Bardoczné hirtelen becsapta az ajtót és ráfordította a zárt.

— Nem erre! — hívta vissza az urnőt, — a kert felé szabad az ut!

A sötétben elkezdik visszafelé czipelni a ládát, s nemsokára leereszkedtek a kert lépcsőjén. A friss levegő új erőt adott e nehéz pillanatokban. Az utczáról folyton hallatszott a lövöldözés, kiabálás, sikoltozás, jajveszékélés. A kert kijárásához érkeztek. A kis kapu föl volt nyitva. Előtte állott egy magas oláh. Bardoczné megsugta az urnőnek, hogy ne sikoltson, mert az nem bántja őket.

— Gyika! — szólt esendesen a kapu között állóhoz Bardoczné.

A megszólított rájuk sem tekintve, némán ment odább.

— Mehetünk, — biztatta Bardoczné a nagyságos asszonyt. — Az ut szabadon áll... Gyika hallgat!...

Kiléptek a kis kapun. A nagy oláh a kerítés mellett elállotta az ösvényt.

— Ne haladjunk az ösvényen a kertek mögött, mert baj van! — jegyezte meg Bardoczné, s bevonta a fenyőbokrok közé Rónayné, hol tovább haladtak. Mikor már a cserjék között bujkálva jó benn voltak, hogy nem félhettek a megtámadástól, megpihentek néhány perczig.

— A férjem!... ott vesz! — sóhajtott az urnő. Megölik, vagy leszurják.

— Dehogy szurják! — biztatta Bardocz Istváné — elfogja őket a rablási düh, aztán megkötözik.

— És kinozzák!...

— Dehogy kinozzák! Miért kinoznák? Most könnyü, mert van a mivel kiváltani. Kezünkben vannak a drágaságok. Indulhatunk nagyságos asszony. Még át kell öltöznie, hogy visszajöhessen. A férfiöltöny jó lesz az igazgató urnak, ha addig visszaérkezhetnék vele.

Az urnő sóhajtott. De tovább indultak a vasládával. Emelték a Bardoczné kis háza felé tartva a fenyőbokrok között. Nemsokára világosságról is gondoskodtak az oláhok... Egyszerre két ház gyult ki. A távolról jövő sugarak borzalmas vörös színnel világították meg a szegény Bardoczné udvarát. A ház körül mozgás volt...

— Nem vihetjük elé a ládát nagyságos asszony! — figyelmeztette Bardoczné, — az udvaromon oláhok járnak.

— Szent Isten! mit tegyünk — sóhajtott Rónayné.

— A kertem végében van a személgödör, ássuk el abba, — szólta Bardoczné csendesen körültekintve, a kertje mögött.

— Inkább a földbe! — javasolta az igazgatóné.

— Nincs hozzá való eszközünk nagyságos asszony! — sugta Bardoczné. Aztán ott könnyebben rátalálnak a földhányás miatt. A szemét között ugyan ki keresne aranyat?...

— Tehát oda tegyük.

— Ragadja meg ezt a karót nagyságos asszony! — szólta Bardoczné egy karót kitépve a sövénykerítés közül. Egy másikat a gyümölcsfacemete mellől fogott meg, s betemették a vasládát a szemét közé, hogy nyoma sem maradt. Félóra telt el ezalatt. Bardoczné nagyon aggódott a családjáért, hanem azt elhallgatta, hogy ne rémitse vele az urnót. Megbeszéltek halkán egymásközött a bejuthatást.

— Várjunk a kedvező pillanatig, — sugta az igazgatóné, — akkor észrevétlenül beosonhatunk.

— Én az első szobába, a nagyságos asszony a kis kamrába lépjen be, — szólta Bardoczné.

— A ruhák ott vannak?

— Rózsika előkészítette. Nyomban felkell öltözni és több magyar szó ne legyen, csak oláh.

— Isten könyörülj! — regebte az urnó.

— Hanem a gyűrűket rakja le! figyelmeztette a szegény asszony, — arany gyűrű ne legyen az ujjain.

Közbe eljött a kedvező pillanat. A kis virágos kerten előjöttek a bejárattal szembe, s amint megszűnt a mozgás, ügyesen felhasználták az alkalmat. Az igazgatóné nesz nélkül beosont a kamrába, s a sötétben addig tapogatott, keresgélt, míg fel nem öltözött az oláh ruhába. A kamaraajtó reteszét óvatosan előhuzta, nehogy meglepjék közbe.

Bardocz Istvánné megállott az első szoba ajtaja előtt. Hallgatózva figyelt a benn történőkre. Hangosan beszélgettek, káromkodtak az oláhok, de hangjaik között nem hallotta, sem a Bardocz Istvánét, sem a kedves kis leánykáét, a Bardocz Rózsikáét...

III. fejezet.

A „Piatre Drákuluj.”

Ugy látszik, mintha a város fölött emelkednék és mégis két óráig kell haladni serény lépésekkel, a ki a „Piatre Drákuluj” (az ördög köve) sziklás oldalára akar följutni. Mélyedések fölött vezet el az ösvény, hosszú oldalakon kell végig kapaszkodni, míg a városfelőli kopasz oldalára juthat a merész utas.

A hol most a három jelző-tűz ég, ott ezelőtt két évvel hosszú sziklaesucsok meredeztek az ég felé. Hanem egy pusztító hógörgeteg letörte a szikla

esucsokat, hogy magával ragadva a kemény gránitot, iszonyu robajjal dobhassa a mélybe, s megijesztve a mezővároska lakóit, a kis házakat talpazatában megrázhassa kedve szerint. Ez a zord természetnek téli kedvtelése, mint a kis gyermekek havazódása. Most három jelző-tűz lobog a letörött szikla helyén magas fenyőszálakból rakva, melyeket nyolcztiz ember teszen föl tüzgerendának. Szurokkal telt törzseikből vidáman csapnak fel a lángoszlopok az ég felé.

Távolabb a forró sugarakat lövelő lángoktól emberek hevernek fekete, hosszú, lomos ködmönökön.

Báránybőr kucsmájuk szemeikre van huzva, s alóla tekintenek le gyönyörködve az alattuk pusztuló bányavároskára. S ezeket az oláhokat mulatgatja a rémes kép. Pokoli élvezettel szemlélik a felgyújtott házak égését. Minden újabb gyulásnál örömrivalgásokkal üdvözlik a feltörő piros lángokat.

(Folyt. köv.)

Képeinkhez.

A burok vezérei. Délafrikában két szabad állam, Transzvál és Oránzs lakói szabadságharcot folytatnak elnyomójuk, a hatalmas Anglia ellen. Három hónapja, hogy foly a vér a délafrikai csatamezőkön, de a burok a milyen kitartó munkások voltak az életben, éppen oly derék harczosoknak bizonyultak a csatamezőn. Nem tarka katonai diszruhában, hanem egyszerű polgári öltözetben állottak szabadságuk védelmére és ebben a vezéreknek nincs kivétel. Bátorság, hősiesség, de nem fényes egyenruhával lehet csatát nyerni. A honszerelem esodákat művelt. A burok győztek Glencoenál október 20-án, Dundeenál október 27-én, Riedfonteinál október 22-én, Ladysmith körül október 28—30-ig és körül fogták az angolokat. Ugyszintén ostrom alá vették Kimberleyt és Mafekinget. Majd betörték a Fokföldre és fölláztították a testvér hollandus népet. De győztek azután Kolenzónál Buller angol fővezér felett, visszaverték a ladysmithi összes kirohanásokat. Megverték az angolokat Modder-Rivernél, Magersfonteinál, Stormbergnél és Frenst tábornokot Koleszbergnél. Ezeket a vitéz szabadsághősöket mutatjuk be mai képünkön olvasóinknak és megvagyunk győződve, hogy ezidő szerint érdekesebbet nem adhatnánk képből, mint a burok vezérei.

A gyulai kastély. Hazánk minden részében, akár merre visz az út, vasut, országut mentén, gyönyörű kastélyokat találunk. Még nem is nagyon régen a kastély-élet virágzott Magyarországon. A főurak várkastélyai, de a kiváltságos nemesosztály ősi kuriái és udvarházai gyakorta hangosak voltak; zeneszó, táncz, nóta és egyéb vigalmak helyei voltak napokon, heteken keresztül ezek a kastélyok. Harmadik, negyedik vármegyéből összejöttek az urak egy-egy vadászatra vagy egyéb vigalomra. A hetvenes évek óta bizony elmaradtak ezek a vigalmak... csak a kastélyok maradtak meg, hol egykor víg élet uralkodott. Mai képünkön a gyulai kastélyt és az azt körülvevő szép kertet mutatjuk be.

Számrejtvény.

Ifj. Lengyel Ferencz-től.

- 1, 2, 5, 6, 4, 16, 37. Férfineveknek egyike;
 7, 8, 12, 10. Kigyók egy nemének neve;
 3, 11, 13, 26. Egy női név kedves-bájos;
 28, 9, 52, 4, 9, 61. Angolországi nagy város;
 40, 18, 14, 9, 58. Király után első személy;
 33, 27, 63. Ugy jó, ha nem igen kemény;
 21, 22, 41, 30. Szobákban egy butordarab;
 19, 46, 15. Ne nyomjuk meg, mert megharap;
 34, 35, 23, 24. Testünknek egyik lakója;
 47, 20, 37, 26, 25. Sok ember kedvencez madara;
 55, 17, 29, 31, 62, 58. Urasabban mondva — kocsi;
 42, 36, 58, 38, 55, 56, 39. Utak mellett is láthatni;
 43, 44, 45. Az öt után számlálják ezt;
 48, 49, 50. Férfi név ez — nem szépen fest;
 51, 32, 60, 53, 63. Itt foly Dunába a Tisza;
 65, 57, 37, 59, 60. Képráma magyarul mondva;
 54, 64. Az — ABC két betűje;
 1—65. Petőfi egy jeles verse.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
 Megfejtési határidő: január 27.

Lapunk 2. számában közölt szótalány megfejtése:

„Osztrák.”

Helyesen fejtették meg: Hempler Józsefné, Nagy Mariska, Nikodem Vilma, Faragó Klárka, Schwalm Mariska, László Endre, Barkóczy András, Lám Béla, Kerekes József, ifj. Brunner András, Vajda János, Csobod József, Barta Endre, Baráth János, Schneider Ambrus, Dencsi György, Baráth Lajos, Ferenczi Vince, Gergity István, Krisztinusz Lajos, Hosszu Sándor, Puha Lőrincz, Odor József, Molnár János, Kecskés Lajos, Ozdi János, Bede Sándor.

A sorshuzásnál Barta Endre ur (Hatvan) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Beniczkyne Bajza Lenke „Gyöngysorok” cz. beszélykötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Tabi János és Anrás uraknak. 1. A mostani postabélyegek addig maradnak érvényben, míg el nem fognak, ez körülbelül júliusban fog megtörténi, de az új bélyeg-ek is már forgalomban vannak. 2. A pápa csak a katolikus vallás dolgaiban rendelkezik. 3. A jan. 4-iki jótékony sorshuzás a poliklinikai egyesület javára van, mely egyesületnek célja kórházak fölállítása. 4. A közlött formájú talányokat nem használhatjuk. 5. A káposzta termesztéséről legközelebb cikket fogunk közölni. — Farkas Miklós urnak. A „Népvezér” lap már régen megszűnt. A volt szerkeztőjét kauenziók elsikkasztása miatt folyton perlik. Az önön követelt összeget, ha lapot nem kapott, ne fizesse meg. Irja meg az ön lakóhelyének közelebbi címét, nemesak a megyét, hanem a járást is, akkor tévedés sohase lesz. — Vas Lajos urnak. 1. A Zala-drill a legjobb vetőgép, ezt ajánlhatjuk. 2. Permetező-ekben legjobb a Vermorel-permetező, a melyet a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél rendelhet meg (Buda-pest V. Alkotmány-utca 31). 3. A székely tengeri nagyon korán érik, de sokat nem terem. Ezt a tengerit akkor legjobb termeszténi, ha a tengeri után még őszi búzát akar vetni, mert a székely tengeri hamar lekerül a talajról. — Tarlósy Kálmán urnak. Az édes apjuk életében úgy rendelkezhetik a saját birtokával, a hogyan akar. Ha az ön nővérenek eladta az egész birtokot és az be is van telekkönyvíleg kebelevezve, nem tehet ellen semmit. Bele kell

abba bizony nyugodnia, mert a vagyonával életében mindenki úgy rendelkezhetik, a hogy tetszik. Kár volna minden lépésért, a mit a pörösködés érdekében akarna tenni. — Seres István urnak. Más községbe átvitt bor után, még ha az szabályszerűen be is volt jelentve, az egész fogyasztási adót meg kell fizetnie, mert ott más a fogyasztási adó bérlő, a kinek nem volt idejében bejelentve. — Gellén Sándor urnak. 1. Igaza van a fogyasztási adó bérlőnek, mert a szeptember 15-ig saját fogyasztásra bejelentett saját termésű bor után III. fogyasztási osztályba tartozó községeknél a kedvezményes adótétel 2 korona 70 fillér, ezt tehát meg kell fizetni, ha be nem jelentette volna, akkor az egész 8 korona 70 fillér fogyasztási adót kellene megfizetni. 2. A szalonna után az eladónak, vagy a vevőnek a fogyasztási adót szintén meg kell fizetni.

Kálkoy Johanna, Belvárd. Ha úgy áll a dolog, hogy a gyermeket nem engedi az iskolába, panasolja el a tanfelügyelőnél. — D. S. előfizető. A hadmentességi adónál bizony el kell ismernünk, hogy a véradó több jogot biztosít, ez miniszteri rendeleteken alapszik; az említett állások elnyeréséért a vasuti üzletvezetőséghez kell folyamodni.

Kiadóhivatali értesítés. Kistaj János, Dobay Agostonné, Stéfán Tivadar, Kovács Lajos, Szabó Mihály, Horváth János, Keszei János, Kopik Gábor. Előfizetésük 1900. május 31-én jár le. — Kristóf Nándor, Szöllösi András, Kórody István, Kovács András, Sima Mihály, Anka László. Előfizetésük 1900. ápril 30-án jár le. — Dedők Ferencz, Liel Ede, Faragó József. Előfizetésük 1900. augusztus 31-én jár le. — Balyó Miklós. Előfizetése 1900. február 28-án jár le. — Csanády József. Előfizetése 1900. október 31-én jár le.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, január hó 20-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek.) Buza 76--81 kg tiszavidéki 7.60 frttól 8.30 frtig, pestvidéki 7.55 frttól 8.25 frtig, fehérmegyei 7.60 frttól 8.30 frtig, bieskai 7.50 frttól 8.75 frtig, bánási 7.00 frttól 8.25 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.05 frttól 6.30 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 5.70 forinttól 5.80 frtig, vetni való 62—64 kg. 5.40 frttól 5.60 frtig, sörfőzdei 64—66 kg. 6.25 frttól 6.50 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.35 frttól 5.45 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.60 frttól 4.85 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	13.30	12.70	12.10	11.40	11.10	10.80	10.20	8.70	6.00

Buzakorpa, finom 4.30, durva 4.20 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: mák 25—30 frt; bab fehér nagyszemű 6.00—7.50 frt, apró 6—7.00 frt, tarka 6—6.40 frt, lenese 7—9 frt, borsó héjas 4.00—5.00 forint, köles 5.30—5.80 frt, kenyeremag 11.50—12.00 frt, repce 11.50—12.85 frt, lóhere 42—52 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. Réti széna 2.10—3.00 frt, muhar 2.00—2.80 forint, zsuzszalma 1.30—1.70 frt, alomszalma 1.10—1.30 frt.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 14.00—20.00 frt, feljavított juh 00—00 frt, kiverő juh 96.00—11.20 frt, kecske 13—15 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élő súlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300—380 kgr. nehéz sertésért 50—51 frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóg 49—50 frt. — Szalonna 56—62.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 1.20—1.30, csirke 0.60—0.70 kappan 1.70—2.00 frtig, pulyka 3.50—4.50 frtig.

Tojás. 1 láda 45.00—47.00 frtig, meszes 37—38 frtig, tea-tojás 100 drb 4.50—4.60.

Tejtermékek. Teavaj 1—1.25 frt, főzővaj 60-70 kr., túró 8—12 kr. kgr.-kint.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 0.40—0.50, 1 mmázsa 2.50—3.00, Petrezselyem 100 kötés 7.00—8.00, 1 mmázsa 3.00—4.00, zeller 100 drb 0.80—1.20, karalábé 0.60—0.80, vöröshagyma 100 köt. 0.50—0.80, 1 mmázsa 4.30—4.50, foghagyma 100 köt. 0.00—0.00, 1 mmázsa 16.00—20.—, vörösrépa 100 drb 0.70—1.20, fehérrépa, fejeskáposzta 7.00—10.00, kelkáposzta 100 darab 1.50—3.00, vörös káposzta 7.00—10.00, fejessaláta 1.20—2.00, kötött saláta 1.40—1.20, burgonya, rózsa, 1 mmázsa 2.20—2.60, sárga 2.50—2.60.

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet

Budapest, VII., Ferencz-körut 30. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:

LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresetek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszer-vágást kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Báró Sztojanovits György földbirtokos, elnök, báró Ambrózy Gyula földbirtokos, gróf Bethlen Balázs cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Bély László országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf Korniss Károly főrendiházi tag, földbirtokos, báró Nyáry Béla cs. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf Ráday Gedeon földbirtokos, dr. Simay Aladár a „Magyar agrár és járadékbank r.t.” gazdasági tanácsosa, dr. Tetétleni Armin ügyvéd, Tahy István cs. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, Zalesky Jenő földbirtokos, dr. Pajor Ignác földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökök.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzalog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is aján-
lott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 frnyi kölcsönt
szavaztatott meg.

Tessék

árjegyzéket kérni

a világhírű erfurti mag-
vak budapesti főraktárától.

J. C. SCHMIDT erfurti magtermelő német cs.
udvari szállító képviselője

Radwaner és Rónai

Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 13. sz.

Készít: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb. útján.

Jérképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografiai legszébb és legolcsóbb sokszorosítatnak.

• Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek. •

1898. évi forgalom: 26,239 bál.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július
és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással
szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

„FÜGGETLEN UJSÁG”

kiadóhivatalában

megrendelhető a

Magyar Földmivelők Naptára.

Ara postai küldéssel együtt

35 krajczár.

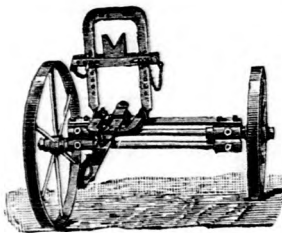
K. Nagy Sándor

„Ügyes bajos ember könyve”

ára postai küldéssel együtt **1 korona 10 fillér.**

GAZDASÁGI SZÁMVITELI NAPTÁR.

Ara postai küldéssel **85 kr.**

Az 1899. évi szegedi mezőgazdasági kiállításon „új és figyelemre méltó” jelzővel kitüntetve.

Szab. kétfengelyű „Bóni” eketaliga.

!! Legújabb szerkezet!!

Tartós, szilárd, nem kopik, nem dől, domboldalon nem farol, az ekét egyenletesen vezeti, kenése folytonos és gazdaságos, kevés vonóerőt igényel.

Pillanat alatt állítható!

Megrendelhető:

Nyirbátorban: Mandel Eduárd és társainál.
Budapesten: A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
 Alkotmány-utca 31. szám.)
Bächer és Melichar czégnél (VI. Nagymező-utca 68.)
 Más rendszerű vas-eketaligákat átalakításra elvállalunk.

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
 részvénytársaság:

szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni.
 A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
 A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasúti küldemények czimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.”

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG)
 ezelőtt **PfANHAUSER** A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
 * **BUDAPEST** *
 VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
 (ROYAL SZÁLLODA)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Szuperfoszfát,

chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammon
 és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

I^a rézgálicz 98—99%

jegecsekben és őrölve, valamint egyéb permetező anyagokat legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)